СПРАВКА

за отразяване на получените предложения при обществената консултация на проект на Постановление на Министерския съвет за възлагане на дейности на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участник в обществената консултация	Предложение/мнение	Приема/не приема предложението/мнението	Мотиви
Кмет на Община Видин – д-р Цветан Ценков	В Приложение № 1 към проекта на постановление са установени следните дублирания: Проектно предложение – Енергийно обновяване на жилищна сграда с административен адрес: гр. Видин, ул. „Цар Симеон Велики“ № 85, е включено втори път под № 713; Проектно предложение – Енергийно обновяване на жилищна сграда с административен адрес: гр. Видин, ул. „Владикина“ № 53, е включено втори път под № 1003. В същото Приложение № 1 – списък на проектните предложения не фигурира едно от одобрените на Община Видин, а именно с номер на проектно предложение BG-RRP-4.023-2526, с наименование на ПИИ - Енергийно обновяване на жилищна сграда с административен адрес: гр. Видин, ул. „Цар Иван Александър II“ № 37, с индивидуална оценка 120, размер на БФП 502 771,47. Посочените корекции и допълнения да бъдат отразени, с цел осигуряване на пълнота и коректност на приложенията към проекта на постановление.	Не се приема.	1. По първото запитване относно дублиране на проектни предложения: Сдруженията на собствениците, представлявани от Община Видин съгласно сключените партньорски споразумения, са кандидатствали и по двата етапа на програмата - BG-RRP-4.023 и BG-RRP-4.024, съответно: - Енергийно обновяване на жилищна сграда с административен адрес: гр. Видин, ул. ”Владикина” № 53 - BG-RRP-4.023-1551 (ред 1003) и BG-RRP-4.024-0062 (ред 225); - Енергийно обновяване на жилищна сграда с административен адрес: гр. Видин, ул. „Цар Симеон Велики“ № 85 - BG-RRP-4.023-2341 (ред 713) и BG-RRP-4.024-0062 (ред 226); Така нареченото от община Видин „дублиране“ в своята същност е дадената

			от процедурата възможност едно сдружение да кандидатства и по програма BG-RRP-4.024, когато след оценката и класирането е попаднало в резервния списък на BG-RRP-4.023. 2. По второто запитване относно липсата в списъка на проектно предложение № BG-RRP-4.023-2526: Същото не фигурира в списъка, защото остава за управление от МРРБ, а списъкът на проектни предложение, поместен в Приложение № 1, е за проекти, които преминават за управление към ББР ЕАД. При така направената проверка и гореописаните констатации няма основание за исканите от община Видин корекции.
Тодор Попов	Във връзка с публикувания за обществено обсъждане проект на Постановление на Министерския съвет за възлагане на дейности на „Българска банка за развитие“ ЕАД по Инвестиция C4.I9 „Схема за субсидиране – обновяване на жилищни сгради“, считаме за необходимо да бъдат поставени няколко съществени въпроса, имащи отношение към практическото изпълнение на програмата, ефективното управление на публичния ресурс и правната устойчивост на прилаганите механизми. 1. В проекта на ПМС е посочено, че 5 % от бюджета на програмата в размер на 246 556 225 евро, което е 12327811,25	Приема за сведение	1. Предвиденият ресурс в размер до 5 % от бюджета по Инвестиция (C4.I9): „Схема за субсидии — обновяване на жилищни сгради“ е предназначен за осигуряване на експертно и техническо обслужване от страна на „Българската банка за развитие“ ЕАД (Банката) във връзка с изпълнението на функциите ѝ като прилагащ партньор по схемата. Експертното и техническото обслужване обхваща изграждане и функциониране на централен административен, технически

	евро са за ББР за осигуряване на експертно и техническо обслужване от страна на Банката. В какво ще се изразява експертното и техническото обслужване за над 12 милиона евро и значи ли че техническото управление на ПИИ ще се осъществява от ББР и/или за нейна сметка. Защото за общините като водещ партньор бе предвидено до 2 %, в които се включва и публичността както и доста дейности на терен – огледи, консултации, административно и правно съдействие за Сдруженията. Следва да се отчете, че по настоящата схема не се управлява отворена конкурентна процедура, а портфейл от вече одобрени проектни предложения, при които значителна част от административната и подготвителна работа вече е извършена от МРРБ и общинските администрации. В заключение тези 5 % са от бюджета на всяко ПИИ и влизат ли в общия вече одобрен бюджет на ПИИ или просто ще се намалят с 5 % сградите за финансиране, тъй като 12 милиона евро са средно между 10 и 15 сгради. 2. Предвиденото в проекта повторно оценяване и класиране на проектни предложения от „Българска банка за развитие“ ЕАД съгласно критерии, включени в Приложение № 2, поражда сериозна неяснота относно неговата необходимост и цел, както и предвидената в ал. 4 на чл. 3 проверка на ПИИ с вече сключени договори? Проектите, включени в обхвата на схемата, вече са оценени, класирани и одобрени по реда на Националния план за възстановяване и устойчивост въз основа на методика, която по същество е идентична с предвидената в настоящия проект (Дори		и контролен капацитет, включително процесите по разглеждане, оценка, класиране и одобряване на проектните предложения, техническо и финансово администриране и съпътстващо управление на изпълнението, мониторинг, контрол, одит и отчетност, както и изграждане и поддържане на необходимите информационни системи и изпълнение на задълженията по комуникация и публичност. Средствата за експертно и техническо обслужване са част от общия бюджет на инвестицията на ниво схема и **не представляват процент, който се удържа или приспада от индивидуалните бюджети на конкретни проектни предложения.** Прехвърлените проектни предложения по настоящата схема подлежат отново на оценка за допустимост и класиране, като финансирането ще се определя въз основа на резултатите от този процес. 2. В проекта на акт на Министерския съвет е предвидено за проектните предложения, за които има сключени договори с МРРБ, да се извърши проверка за допустимост в съответствие с условията за кандидатстване по съответната процедура с оглед настъпили нови обстоятелства в периода след сключването на договора.

	приложение 2 е в лева). Не става ясно какви нови обстоятелства биха могли да бъдат отчетени при повторно прилагане на същите критерии върху вече одобрени проектни предложения, нито какви биха били последиците при евентуално неподаване на документи от страна на общините, предвид че по значителна част от проектите вече са поети правни и финансови ангажименти. В този смисъл повторното класиране създава риск от правна несигурност и забавяне на изпълнението, проява на субективизъм или различие в тълкуването. Сериозен конфликт би се появил при одобряване на ПИИ от публикувания резервен списък и промяна в поредността и точкуването. 3. Наред с това не е ясно и по какъв начин ще се прилага критерият за териториален обхват и териториално разпределение на средствата, които са от ПВУ при оттогава определени лимити, като част от тях са усвоени, а сега се предоставят нови лимити такива са Бургас (78 милиона усвоени от 80 допустими – в лева) отпускат им се нови потенциални 25 милиона евро, Ямбол – усвоени 27 млн. от 30 млн. в лева, отпускат им се нови до 17 милиона; Търговище 29 от 30 милиона лева, предоставят се нови потенциални 17 милиона евро; и другии. Напомням, че принципът за териториални лимити бе въведен поради „"Целта ни е заради активността на някои местни власти, да не се възползват само жителите на няколко общини“ – министър Шишков 25 ноември 2022. С проекта на ПМС се забравя за този принцип. А новата програма макар и с ново име и отговорник е наследник и следва да наследи и тези принципи. В проекта се залагат нови разпределяния, които очевидно не отчитат вече отпуснатите от ПВУ средства 4. Отделно от горното, следва да се обърне специално		Също така в проекта е заложено да се извърши оценка и класиране проектни предложения от резервния списък съгласно одобрените в приложение № 2 „Критерии за оценка“ при отчитане на критерия за териториален обхват и териториално разпределение на средствата, предвид че това е изцяло новосъздадена инвестиция и управлението ѝ се възлага на орган, различен от МРРБ – Инвестиция 9 (C4.I9): „Схема за субсидиране — обновяване на жилищни сгради“, която ще бъде управлявана от „Българска банка за развитие“ ЕАД като се осигури съответствие с етап 75а от Решение № 237 на Министерския съвет от 2025 г. за одобряване на проект за изменение на Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България и Решение за изпълнение на Съвета от 22 юли 2025 г. за изменение на Решение за изпълнение от 4 май 2022 г. за одобряване на оценката на Плана за възстановяване и устойчивост на България (ST 15108/2025) и Приложение към Решение за изпълнение на Съвета от 22 април 2025 г. за изменение на Решение за изпълнение от 5 декември 2023 г. за одобряване на оценката на Плана за възстановяване и устойчивост на България (ST 15108/2025 ADD 1).

	внимание на прилагането на правилата за държавни помощи, по-специално по отношение на общинските и социалните жилища. Считаме, че настоящият момент е особено подходящ този въпрос да бъде разгледан принципно в рамките на новосъздаваната схема, като се отчете становището на Министерството на финансите, които са и вносител на настоящия проект на акт, в което становище се посочва, че изборът на режим на подпомагане е в компетентност на администратора на помощта и че принципно е възможно изследването на алтернативни подходи, отчитащи спецификите на собствеността, управлението и ползването на държавните и общинските жилища – като режим „не помощ“ (както между другото е заложено и в двата етапа на ПВУ, незнайно защото се отрече в хода на изпълнение на процедурите; УОИИ или дори друга подходяща схема. Изрично в изразеното от МФ становище се допуска възможността част от тези жилища да не представляват икономическа дейност, както и при необходимост да бъдат разгледани механизми като режим „непомощ“, услуги от общ икономически интерес или други правно допустими подходи, съобразени с националната практика и пазарните условия. Считаме, че ако този въпрос не бъде отчетен още при създаването на схемата, съществува риск от повторно възникване на вече идентифицирани проблеми при прилагането на предходни процедури, което би ограничило участието на общините и би намалило социалния ефект от инвестицията.		Следва да се има предвид, че Банката е правоприемник на МРРБ по отношение на проектните предложения, включени в приложение № 1. 3. С поставените лимити и определен ресурс се цели да се избегне концентрацията на безвъзмездна финансова помощ за едни общини в страната за сметка на други по-големи, за да се стимулира участието и на малките общини в процедурата. Това е условие, въведено с цел равнопоставеност и по-справедливо разпределение на средствата между различните групи общини/области, определени чрез тяхното население, включително, за да се избегне дискриминацията, изразена в съсредоточаване на непропорционално висок ресурс в дадени общини за сметка на други. Предвид че приложеният подход на териториално разпределение на средствата е ефективен, той е продължен и при изпълнението на новата Инвестиция 9 (C4.I9): „Схема за субсидиране — обновяване на жилищни сгради“. Новото разпределение на ресурса е пропорционално и съобразено с принципите на разпределението съгласно Насоките за кандидатстване по Процедура 4.023 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд - Етап I“ (Етап I) и

			процедура 4.024 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд - Етап II“ (Етап II), като единствено с оглед недопускане на липса на конкуренция Столична община е включена в групата на много големите общини. 4. Приложимите правила за държавна помощ са определени в първоначалните условия за кандидатстване и не се предвижда да бъдат променяни с което се цели приемственост между схемите, обявени от МРРБ и инвестицията на Банката и спазване на крайния срок за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост.
Константин Павлов-Комитата, кмет на район „Лозенец“-СГО.	Предложение за допълване на предложеният за обществено обсъждане Проект на Постановление на Министерския съвет за възлагане на дейности на „Българска банка за развитие“ ЕАД. Съобразявайки: Първоначалните условия по програмата: Предвиденото по Процедура 4.024 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд - етап II“ е сдруженията на собствениците да осигурят самоучастие в процедура чрез собствен финансов ресурс в размер на 20% от стойността на допустимите разходи по проекта, които като **крайни получатели финансират изцяло със собствени средства следните дейности:** - Извършване на обследване за енергийна ефективност и	Приема за сведение.	Разпоредбата на чл. 4, ал. 3, т. 2 от проекта на Постановление на Министерския съвет за възлагане на дейности на „Българска банка за развитие“ ЕАД урежда по недвусмислен начин, че всички договори за възлагане на обществените поръчки запазват своето действие, което обхваща и договорите, сключени от сдруженията на собствениците в качеството им на крайни получатели по процедурите. Признаването на разходи, извършени от сдруженията на собствениците със собствени средства, както и с реда и механизма за тяхното евентуално възстановяване при преминаване към 100% интензитет на финансиране,

	сертифициране за ЕЕ - първоначално обследване за енергийна ефективност за целите на подаване на предложение по процедурата; - Изготвяне на обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с изискванията по чл. 169, ал. 1 (т. 1 - 5) и ал. 3 от ЗУТ и на технически паспорт на сградата; - Изготвяне на инвестиционен проект и оценка на съответствието му съгласно ЗУТ; - Авторски и строителен надзор съгласно ЗУТ; - Изготвяне на независима експертна оценка, изготвена от сертифициран енергиен одитор (лица от регистъра по чл.44 ал. 1 от Закона за енергийна ефективност) след приключване на дейностите по изпълнение на СМР; - Въвеждане на обекта в експлоатация; - Публичност и информация на проекта; - Организация и управление на проекта. За което Сдруженията на собствениците са сключили договори, с които са възложили описаните дейности и по някои от тях са извършили плащания; Предвиденото в проекта: проектните предложения да се прехвърлят за управление към Българска банка за развитие, като интензитетът на финансирането по Схемата за субсидии е 100 % /чл. 1, ал. 4 от Предложения проект/, включително и за предвиденото до този момент самоучастие /пар. 3 от ДР на проекта/, считам, че е необходимо и **предлагам в чл. 4, ал. 3, т. 1 или в чл. 4, ал. 3, т. 2 от подложеното за обществено обсъждане Постановление да бъде включен текст, в който да е записано изрично, че запазват своето действие и всички договори, сключени от Сдруженията на собствениците - крайни получатели, с изпълнители, за дейностите, за които сдруженията носят отговорност и**		попадат в компетентността на първоначалния администратор на процедурата.

	финансират. Мотивите за това предложение са свързани с обстоятелството, че в подписаните партньорски споразумения с водещите партньори (общински/районни администрации), изрично е разписана отговорността на сдруженията на собствениците – крайни получатели, включително за сключване договори за дейностите, за които те носят отговорност и следва да осигуряват и вече са осигурили самоучастие чрез собствен финансов ресурс. Предвид заложения в проекта на Постановление интензитет на одобреното финансиране в размер на 100 %, включващ и предвиденото самоучастие, и с цел избягване на всякакво съмнение, че сключените договори от сдруженията на собствениците по дейностите, за които те носят отговорност съгласно подписаните партньорски споразумения, ще бъдат признати и ще запазят своето действие, съответно извършените въз основа на тях разплащания, ще бъдат верифицирани и възстановени на крайните получатели, считам, че е наложително добавянето на изричен текст в горепосочения смисъл.		
Общинска мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия и председател на УС на мрежата в Община Габрово - **Драгомир Цанев**	Настоящото становище се подава във връзка с проведената процедура по обществени консултации по Проект на постановление на Министерския съвет за възлагане на дейности на „Българска банка за развитие“ ЕАД (консултация № 12066, инициатива на Министерството на финансите) с открит срок за публично обсъждане от 08.01.2026 г. до 22.01.2026 г. на Портала за обществени консултации на Министерския съвет. Предложеният проект на постановление цели да осигури правна рамка за възлагане на „Българска банка за развитие“ ЕАД (ББР) на функции, свързани с изпълнението на инвестиционния компонент „Схема за субсидиране – обновяване на жилищни сгради“ по	Приема частично.	1. Виж. коментара на същия въпрос по – горе. 2. Виж. коментара на същия въпрос по-горе. 3. Направената препоръка за приоритетно и спешно разработване и приемане на Национална програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради за периода 2025–2029 г. е извън обхвата на проекта на акт.

	Националния план за възстановяване и устойчивост (Компонент 4, Инвестиция C4.I9), като част от националните усилия за енергийната модернизация на жилищния фонд и постигането на зелен преход в строителния сектор. В настоящото становище се прави преглед на текстовете на проекта на постановление с оглед на тяхното съответствие с нормативната рамка, заложените политики и потенциалните последици за участниците в програмата, както и се дават препоръки по съществени аспекти, които са от значение за ефективното и справедливо прилагане на предложените решения. **1. Повторно оценяване и класиране на проектите:** Постановлението предвижда повторна проверка за допустимост за съответствие с условията за кандидатстване на 463 сключени договора, както и повторна оценка и класиране на включените в резервния списък 2175 проекта, въпреки че проектните предложения вече са преминали пълна процедура по оценка и одобрение в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), като методиката за оценка е идентична с предвидената в проекта на постановлението. Това поредно оценяване без въвеждане на нови обективни критерии представлява недопустима промяна на вече приключилата процедура и създава сериозен риск от правна несигурност и съмнения за субективизъм, което допълнително ще възпрепятства ефективното управление на средствата. Такъв подход би довел и до значителна административна тежест и неминуемо забавяне на изпълнението, което от своя страна ще продължава да допринася към усложняването на реалното изпълнение в следствие на неадекватността на договорените бюджети спрямо постоянно увеличаващите се цени на строителните материали и дейности. Дори и при отказ или отхвърляне на		4. Препоръката не може да бъде взета предвид на този етап, доколкото не се отнася за процедура, която стартира от етапа на проектно кандидатстване. На Банката се възлага разглеждането на подадени проектите предложения към МРРБ по посочените в проекта две схеми за кандидатстване, целящи постигане на енергийна ефективност на жилищни сгради. Дейностите по тях са договорени/в процес на реализиране в съответствие с вече определени условия за кандидатстване, включително предимство са вече проведените процедури по реда на Закона за обществените поръчки основа за стартиране на строително-монтажни работи. 5. Виж. коментара на същия въпрос по-горе. 6. Задълженията на Банката ще бъдат детайлизирани в допълнителен документ след приемане на постановлението от МС. Това ще се извърши със сключване на споразумение, за изпълнение на Схемата между Банката и Министерство на финансите. 7. Размерът на средствата е договорен с Европейската комисия и е изрично посочен в Приложението към Решението

	някои от бенефициентите, финансирането би обхванало само силно ограничен дял от кандидатите, което прави процедурата неефективна и неоправдана от гледна точка на ресурси и време. Заедно с това, отхвърлянето на вече договорени проекти или промяната на класирането в резервния списък ще доведе до сериозно социално напрежение и негативи за местните власти, които и към настоящия момент посрещат недоволството на гражданите от забавянето на проектите по причини извън техния контрол, правомощия и задължения. **Препоръка:** Предлагаме да се използва вече утвърдената оценка и класиране по Процедура 4.023 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд - Етап I“ и по Процедура 4.024 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд - етап II без повторно оценяване. Това ще осигури правна сигурност, бързо и ефективно стартиране на изпълнението на проектите и ще намали административната тежест, като същевременно ще намали социалното напрежение, което вече съществува поради забавянето на изпълнението на програмата. Предлагаме да бъде определен реалистичен краен срок за изпълнение на проектите – до края на 2027 г. (вж. също т. 6), тъй като продължителното отлагане на дейностите води до обективна неадекватност на одобрените бюджети спрямо актуалните пазарни условия и застрашава реалното им изпълнение. **2. Функции и възнаграждение на Българска банка за развитие (ББР)** В проекта на постановление е посочено, че предвидените 5% за „Българска банка за развитие“ ЕАД са предназначени за дейности по оценка, класиране и експертно и техническо обслужване на проектите. В същото време следва да се отбележи, че тези дейности вече са изпълнени в рамките на		на Съвета за изменение на Решение за изпълнение от 4 май 2022 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на България. Средствата ще финансират изпълнението на потвърдени като допустимо проекти от Банката, за които МРРБ и водещите партньори са сключили договори за финансиране след потвърждение за изпълнение от страна на водещия бенефициент и проектни предложения от резервния списък, които ще преминат повторна оценка и класиране от страна на Банката, съгласно посочените критерии в приложение № 2. 8. Въпросът е свързан с друг акт на Министерския съвет.

	процедурите по Националния план за възстановяване и устойчивост, поради което тяхното повторно финансиране е необосновано. За сравнение, за общините, в качеството им на водещи партньори, е предвиден разход до 2%, в рамките на който се извършват дейности по организация на процеса, комуникация със сдруженията на собствениците, консултации, огледи на място, административно и правно съдействие, както и осъществяване на публичност. **<u>Препоръка:</u>** В съответствие с препоръките, изложени в точка 1 по-горе, препоръчваме размерът на възнаграждението от 5% за „Българска банка за развитие“ ЕАД да бъде преразгледан, като се вземе предвид вече извършената оценка, класиране и администриране в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост. Предлагаме тези 5% да бъдат значително редуцирани и/или пренасочени към подкрепа на дейности, които реално изискват допълнително финансиране, като например техническо управление, контрол върху изпълнението, технически мониторинг на резултатите, проучване на удовлетвореността на гражданите или други съпътстващи дейности, които към момента не са ресурсно осигурени. Също така е важно да се гарантира, че възнаграждението е адекватно на изпълнените дейности, за да се осигури максимално ефективно използване на наличния ресурс за изпълнение на целите на програмата. **3. Законодателен ангажимент и осигуряване на финансиране** Въпреки прехвърлянето на ресурса по одобрените проекти по НПВУ към ББР, към момента все още не е изпълнен ангажиментът по чл. 109 от Закона за държавния бюджет за 2025 година за разработване на Национална програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради за периода 2025–2029 г. с прогнозен ресурс от 2,5 млрд. лв. Насочването на този ресурс към сградите в резервния списък		

	би позволило в най-кратък срок да се обновят по-голям брой жилищни сгради, като се използва демонстрирания интерес от страна собствениците и частично наличната предпроектна документация. **<u>Препоръка:</u>** Препоръчваме приоритетно и спешно разработване и приемане на Национална програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради за периода 2025–2029. г., която да осигури необходимите ресурси за покриване на разходите по проектите в резервния списък. Настояваме за приоритетно и спешно разработване на устойчив пазарно-ориентиран финансов механизъм за сградно обновяване с гарантиран постоянен ресурс и специализирани програми, насочени към различните типове жилищни сгради. Това ще гарантира по-широк и устойчив ефект от инвестициите в обновяването на жилищния фонд в съответствие с изискванията на европейското законодателство и националните стратегически документи в областта. **4. Възможност за техническа оптимизация на проектите** Енергийните обследвания, изготвени масово през 2023 г., не отразяват настъпили промени в сградите, като например частично внедрени нови мерки за енергийна ефективност (напр. подмяна на дограма в даден апартамент или в цяла стълбищна клетка, полагане на топлоизолация на част от стените, смяна на топлоизточник; и т.н.). Подобни промени неминуемо ще имат ефект върху обхвата и бюджета на проектите, а демонтирането на наскоро подменени компоненти и поставянето на нови такива, освен че е нерационално и икономически неоправдано, би предизвикало силно недоволство и съпротива сред собствениците. Това, от една страна, може да ограничи постигането на оптимален енергиен резултат (в случай, че енергийните характеристики		

	на изпълнените мерки не отговарят на заложените в обследването), но от друга, би следвало да освободи ресурс за подобряване на други от предвидените мерки, с които да се оптимизира изпълнението и да се постигнат по-високи резултати от първоначално предвидените. **<u>Препоръка:</u>** Предлагаме да се регламентира възможност за техническа оптимизация по време на изготвяне на инвестиционните проекти, при която енергийните обследвания запазват ролята си като базов документ, но проектантът може да отчита настъпили промени, като негово задължение ще бъде да гарантира, че сградата постига препоръчаната в обследването или по-добра енергийна характеристика. Това ще позволи адаптиране на проектите спрямо реалната ситуация в сградите и постигане на по-висока енергийна ефективност. **5. Режим за държавни помощи за общински, държавни и социални жилища** Настоящото задължително прилагане на режима de minimis не отчита спецификата на общинските и държавните жилища за социално настаняване, които изпълняват важна обществена роля и не функционират на пазарен принцип. Това затруднява финансирането на проектите и може да доведе до невъзможност за изпълнението им, което ще е в ущърб на гражданите, проявили инициатива за кандидатстване и вложили собствени средства за изготвяне на необходимата документация. **Препоръка:** Препоръчваме да се предвиди специален режим за държавни помощи за жилищата за социално настаняване, който да отчита обществената им функция и липсата на пазарен интерес. Това може да бъде чрез прилагане на режим „непомощ“, услуги от общ икономически интерес или друг допустим подход според националната и европейска практика. Прилагането на специален режим, който отчита		

	социалната функция на тези жилища, е ключова предпоставка за улесняване и ускоряване на обновяването на социалния жилищен фонд, който от своя страна е задължителен за успешното изпълнение на социални и демографски политики на местно равнище. **6. Управленски риск при прилагане на постановлението** Проектът на постановление създава съществени управленски рискове, произтичащи от неясно разпределение на ролите, отговорностите и правомощията между участващите институции, както и от липсата на достатъчно регламентирани механизми за контрол, отчетност и защита на участниците в процеса. В постановлението „Българска банка за развитие“ ЕАД е определена като „партньор по изпълнението на схемата“, без ясно дефиниран правен статут по отношение на действащата рамка за управление на средствата от Европейския съюз. Банката не е управляващ орган, междинно звено или бенефициент по смисъла на приложимото законодателство, което създава правна неяснота относно характера на вземаните решения, приложимия ред за тяхното обжалване и отговорността при допуснати грешки или забавяния. Допълнителен риск произтича от разпоредбата, съгласно която решенията на Инвестиционния комитет са окончателни, без да е предвиден механизъм за административен контрол или обжалване. Това поставя под съмнение ефективната защита на правата на общините и крайните получатели и създава предпоставки за възникване на съдебни спорове, които могат да блокират изпълнението на програмата. Допълнително следва да се отчете, че „Българска банка за развитие“ ЕАД не притежава установена практика в администрирането и управлението на програми с подобен мащаб, сложност и обществена значимост, при което делегирането на правомощия за вземане		

	на окончателни и съгласно проекта на постановление необжалваеми решения на Инвестиционен комитет, чийто състав, ред на формиране и принципи на подбор не са уредени, създава предпоставки за правна несигурност и затруднява ефективното прилагане на принципите на прозрачност, отчетност и защита на правата на заинтересованите страни. Постановлението не урежда отговорността на ББР при неправомерни откази за финансиране, при системни забавяния или при управленски грешки, въпреки че именно Банката разполага с основните правомощия по оценка, класиране, договаряне и разплащане. В същото време негативните последици и общественото недоволство се прехвърлят изцяло върху общините в качеството им на водещи партньори. Липсата на нормативно определени срокове за ключови действия на ББР като проверка за допустимост, оценка и класиране създава сериозна непредвидимост, затруднява планирането на местно ниво и повишава риска от значителни забавяния в реалното изпълнение. Комбинацията от неясен институционален статут, отсъствие на механизми за контрол и обжалване, липса на ясно разпределена отговорност и недостиг на задължителни срокове създава реална опасност от блокиране на програмата, натрупване на социално напрежение и компрометиране на доверието на гражданите както към текущата схема, така и към бъдещи програми за енергийно обновяване. **Препоръка:** С оглед ограничаване на посочените управленски рискове предлагаме в проекта на постановление да бъдат въведени допълнителни разпоредби, които: • ясно дефинират правния статут на „Българска банка за развитие“ ЕАД при управлението на Схемата за субсидии и приложимия ред за контрол и обжалване на решенията; • определят начина на сформиране и състава на		

	Инвестиционния комитет; • регламентират механизъм за административен и/или съдебен контрол върху решенията на Инвестиционния комитет; • определят задължителни срокове за извършване на основните действия от страна на ББР; • предвидят механизъм за отговорност при неправомерни откази, системни забавяния или управленски грешки; • осигурят по-добър баланс между правомощията и отговорностите на участващите институции, така че общините да не поемат непропорционален репутационен и социален риск. **7. Размер на средствата** Прави впечатление, че в чл.1 на проекта за постановление е посочено, че МФ предоставя от Механизма за възстановяване и устойчивост на Банката сума в размер до 246 556 225 евро за обновяване на жилищни сгради. От публикуваните материали не става ясно по каква методология е формирана въпросната сума, нито дали тя изчерпва вече поетите ангажименти. Липсата на финансова разбивка не позволява да се оцени дали наличният ресурс е съразмерен с броя и стойността на проектите, включени в списъците по процедури 4.023 и 4.024. включително допълнителните 20% към проектите по процедура 4.024. Същевременно в чл. 8, ал. 3 е предвидено разпределение на тези средства в четири групи общини, като въпреки липсата на изрично упоменаване, в съответствие с досегашната практика тълкуваме, че лимитът се отнася за всеки град в съответната група. За съжаление в чл. 8 не става ясно дали в лимитите са включени проектите по чл. 6 и чл. 7 (с подписани договори за финансиране с МРРБ), или става дума само за проектите по чл. 8, ал. 1. Това поражда неяснота относно: зпределение на предвидения финансов ресурс;		

	• наличието и предназначението на неразпределената част от средствата. **Препоръка:** Да се предостави яснота относно механизмите за а) определянето и б) разпределението на финансовия ресурс по типове проекти (такива с или без сключен договори за финансиране с МРРБ) и по групи общини. Да се посочи каква част е заделена за реализиране на проектните предложения от Етап II, които бяха прехвърлени за реализиране по настоящата схема със 100 % субсидиране, и дали отговоря на 100% от индикативните бюджети. Да се посочи дали в този ресурс влизат предвидените разходи за дейности на ББР. **8. Индексация на индикативните стойности** В проекта на постановление не е засегнат въпросът за възможността за индексация на референтните стойности за изпълнение на мерките за енергийна ефективност, определени от МРРБ и заложени в Насоките за кандидатстване с проектните предложение по НПВУ. Към настоящия момент, предвид значителната инфлация и динамиката на строителния пазар, реалното изпълнение на заложените в проектните предложения мерки за енергийна ефективност е практически невъзможно при действащите референтни стойности, което създава сериозен риск за успешната реализация на проектите. В съдебната практика вече съществува прецедент, при който изпълнителят е осъдил възложителя за индексация на цената, като в подобни случаи допълнителните разходи ще останат за сметка на общината. **Препоръка:** Да се предвиди възможност за прилагане на Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, която да е валидна към датата на подписване на споразумение с ББР и Водещият партньор. Да се дефинират правилата за разходване на наличния ресурс в съответствие с препоръките в т. 7 и да се обмислят взаимовръзките с наличния ресурс по Закона за		

	държавния бюджет за 2025 г., упоменат в т.3. **Заключение** Общинска мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия счита, че отразяването на изложените в настоящото становище предложения е ключово условие за ефективното изпълнение на възложените на общините функции като водещи партньори по програмата. Предвид пряката им отговорност за организацията на процеса на местно ниво и ежедневната комуникация със сдруженията на собствениците, липсата на яснота, предвидимост и последователност в прилагането на мерките създава сериозен риск за загуба на обществено доверие и натрупване на социално напрежение. Приемането на предложените промени ще съдейства за запазване на доверието на гражданите, за избягване на конфликти и обществено недоволство и за създаване на стабилна основа за надграждане на програмата чрез бъдещи етапи и дългосрочни механизми за устойчиво обновяване на жилищния фонд.		
арх. Весела Тончева	Обръщам се към Вас по повод „Проект на Постановление на Министерския съвет за възлагане на дейности „Българска банка за развитие“ ЕАД“, публикуван на електронната страница на Министерство на финансите и на портала за обществени консултации на 08.01.2026 г. и със срок за подаване на становища - до 22.01.2026 г. В тази връзка бих искала да посоча следното: 1. Считам, че настоящата процедура не е издържана в достатъчна и необходима степен. Това е така, защото обемът на публикуваната информация по Проекта на постановление е значителен и трудно може да се анализира в достатъчна степен в посочените срокове. Това не е първи случай, при който се бърза, за да не загубим средства, но какъв е крайният резултат? Посочената сума от повече от 250 млн. евро е	Не се приема.	Посоченото в становището ПМС № 18 е от 2015 г. и третира приемането Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради, условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програмата, органите, отговорни за реализацията ѝ, което е извън обхвата на настоящия проект на акт.

	значителна и би трябвало да се направи необходимото за по-широко разгласяване на темата през различни канали на комуникация, а също и по-широкото й обсъждане. Крайно нелогично изглежда Министерството на регионалното развитие да не бъде включено като активна страна в настоящото обсъждане (дори няма публикувана информация на неговия сайт), при положение че то бе водещо в първата програма за саниране от 2018 г. 2. Специално бих искала да обърна внимание, че и до момента не е направен анализ/одит на вече реализираните обекти по ПМС №18 от 02.02.2018 г., а той при всички положение бе необходим, за да се избегнат вече случили се проблеми. Има немалко случаи, при които поради различни казуси, неясноти и липса на своевременни действия от страна на администрацията, отделни жилища на граждани не са били санирани и те реално са били ощетени или дори имотите им - увредени. Контролът на практика остъства, включително и при приемането на „завършените“ обекти. Въпреки това строежите са приети без забележки. Заявявам го като лично потърпевша по казус за Столична община, ж.к. Дружба, бл. 84, вх. А. Настоявам подготвеното ново Постановление да вземе предвид и да адресира/разреши своевременно и справедливо и тези казуси, останали недовършени от времето на ПМС №18 в две стъпки: 1. Своевременно събиране на информация за всички подобни случаи. 2. Включването на обектите в тях за саниране/довършване по новото Постановление. Това именно е и във връзка с целите, които си поставя Планът за възстановяване и устойчивост, тъй като е очевидно, че всеки оставен незавършен имот в дадена сграда, повишава общата енергийна консумация.		

Валентина Узунова – председател на камарата на енергийните одитори	Уважаеми Дами и Господа, пиша в качеството ми на Председател на УС на Камарата на енергийните одитори. Представеният текст на Постановление на Министерски съвет е съотносим със създалата се политическа обстановка в страната. За съжаление не може да се промени нищо свързано с условията на финансиране към настоящия момент, тъй като има вероятност от загуба на средствата по ПВУ. Ние енергийните одитори и колегите от другите професионални общности предупреждавахме, писахме и говорихме, че ще стигнем до тук. ЕДИНСТВЕНО сме водени от това, че постановлението ще е в полза на гражданите. Ще се обновят хиляди сгради въз основа на вече подготвените документи, за които хората отделяха и последните си пари. Може би ще дойде време на ниво държава да се направи справедлив анализ на вече финансираните проекти, като новите програми се създават с правила, които ще са професионално и реалистично подготвени, в полза на гражданите и държавата, с доказана ефективност и ефикасност на изпълнените енергоспестяващи мерки. С нашата експертиза сме готови да подпомогнем ББР и заинтересованите държавни органи. Би било добре сега поне да се спази териториалното разпределение на средствата, което ще е справедливо спрямо гражданите! Това се наруши в първата процедура.	Приема се за сведение.	